

9. Kaupunginarkisto

Henkilökunta. V:n 1963 kuluessa ei kaupunginarkiston henkilökunnassa tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kaupunginarkistonhoitajana toimi edelleen fil.maist. Veikko Mattila, arkistonhoitajina fil. tri Sylvi Möller, fil.kand. Orvo Pyykkö ja fil.maist. Sirkka Impola, toimistonhoitajana nti Aino Soura, arkistojärjestäjänä rva Toini Lipponen ja vahtimestarina hra Eino Parkkali. Tp. arkistojärjestäjänä olivat rvat Tuula Saksa ja Aili Taskula. Amanuenssin virkaa, joka pätevän hakijan puutteessa oli jatkuvasti avoinna, hoiti viransijaisena arkistojärj. Lipponen 1.1.—31.12. Kaupunginarkistonhoitaja Mattilan sairauslomasijaisena joulukuun ajan toimi arkistonhoit. Möller. Tp. arkistojärjestäjänä puolin työpäivin eräiden virka- ja sairauslomien aikana olivat fil.kand. Juhani Haapman, fil.yo Mikko Mäkikärki ja Aija Raitio sekä oikeustiet.yo Kari Tuominen.

Lisäpätevyuden hankkimiseksi omien virastojensa arkistojen hoitajina olivat kaupunginarkistossa harjoittelutehtävissä kiinteistöviraston kaupunkimittaosaston, liikennelaitoksen, ulosottoviraston ja huoltoviraston arkistojärjestäjät.

Arkistonhoitajat Möller ja Impola sekä arkistojärjestäjät Saksa ja Lipponen osallistuivat, viimeksimainitut keskenään vuorotellen, Helsingissä 11.—12.11. pidettyihin liikearkistopäivien esitelmätilaisuuksiin kaupungin myöntämän osallistumismaksun turvin. Arkistonhoit. Pyykkö osallistui tilaisuuksiin järjestäjien kutsu-
mana.

Toimisto- ja arkistotilat. Toimintatilat sijaitsivat edelleen taloissa Runeberginkatu 10, Jääkärinkatu 8, Mäkelänkatu 107 ja Väinämöisenkatu 27.

Toiminta kunnallisena keskusarkistoviranomaisena

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle mm. seuraavista asioista: avoinna olevan amanuenssin viran hoitamisesta; huoneenvuokratoimiston keskuskortiston siirtämisestä kaupunginarkistoon; kaupunginarkiston virkailijain osallistumisesta liikearkistopäivien esitelmätilaisuuksiin sekä sijaisuuksien hoitamisesta kaupunginarkistossa. Hankintatoimistolle esitettiin liukuhyllysten hankkimista kaupunginarkistolle sosiaalivirastotalossa varattuihin arkistotiloihin ja sosiaalivirastotalon rakennustoimikunnalle kellariarkiston huonekorkeuden lisäämistä sekä vesijohto-

linjan vetämistä kallioarkistoon. Huoltovirastolle ja ulosottovirastolle tehtiin esitykset arkistojärjestäjänviran perustamisesta sekä keskusarkiston hoito-ohjeista; kiinteistövirastolle arkiston järjestämisestä ja arkistojärjestäjänviran perustamisesta sekä liikennelaitokselle keskusarkiston hoito-ohjeista.

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle mm. Suomen näyttämöiden liiton sanomalehtileikekokoelman sijoittamisesta kaupunginarkistoon ja tilastotoimistolle akateemisesti koulutetun työvoiman tarpeesta.

Virastojen ja laitosten arkistonhoitoon kohdistuva valvonta. Arkistoneuvontaa suoritettiin toimintavuoden kuluessa pääasiassa niissä virastoissa ja laitoksissa, joiden arkistoissa laajat järjestämistyöt olivat käynnissä tai joissa oli arkistokaluston hankinta vireillä. Tällöin on erityisesti mainittava kaasulaitos ja teurastamolaitos sekä Koskelan sairaskoti ja eräät sairaalat. Arkistontarkastuksia suoritettiin tielautakunnan, yleisten töiden ja teollisuuslaitosten lautakuntien sekä niiden alaisen virastojen ja laitosten arkistoissa. Ohjaustoimintaan liittyi kertomusvuonnakin läheisesti se opastus, jota annettiin käytännöllisten tehtävien muodossa kaupunginarkistoon määrätuille, aikaisemmin mainituille eri virastojen ja laitosten arkistojärjestäjille, samoin kuin ne arkistonhoitoa ja pääkaupungin historiaa koskevat luennot, jotka kaupunginarkiston arkistonhoitajat Impola, Möller ja Pyykkö pitivät koulustoitomikunnan järjestämällä kurssilla.

Toiminta asiakirjavarikkona ja tutkimuslaitoksena

Asiakirjasiirot ja arkiston kasvu. Kertomusvuoden aikana siirsivät kaupunginarkistoon asiakirjoja seuraavat virastot ja laitokset sekä muut kunnalliset elimet: kaupunginhallitus; kaupunginkanslia; Auroran, Kivelän ja Marian sairaalat; Kustaankartanon vanhainkoti; kaasulaitos, kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto ja talo-osaston asuntoasiaintoimisto; urheilu- ja retkeilytoimisto; palolaitoksen organisaatiokomitea ja palavan nesteen varastojen turvallisuuskomitea; sairaankuljetuskomitea; rakennusjärjestyskomitea sekä laboratoriokomitea II. Lisäksi ammatinvalinnanohjauksen Helsingin piiritoimisto luovutti eräitä asiakirjasarjoja.

Talletuksina tai lahjoituksina kaupunginarkisto sai vastaanottaa asiakirjoja hammaslääk. Ingrid Ehrströmiltä ja opett. Martta Koposelta, Helsinki-Seuralta ja Sibeliuss-seuralta. Asiakirjain valokuvaukseen varattu määräraha käytettiin kaupunginvaltuuston v:lta 1892—1905 olevien pöytäkirjain mikrofilmaukseen. Nämä filmit käsiteltiin tavalla, jonka tarkoituksena oli estää niiden kuivuminen ja murtuminen.

Uutta asiakirja-ainesta vastaanotettiin kaupunginarkistoon vuoden kuluessa yhteensä n. 325 hyllymetriä. Vastaanottamista pyrittiin supistamaan silmälläpitäen kaupunginarkiston kokoelmien siirtoa rakennettavaan sosiaalivirastotaloon.

Sisäiseen toimintaan kuuluvat asiat. Virastoilta ja laitoksilta vastaanotettujen asiakirjaryhmien luovutusluettelot tarkastettiin ja asiakirjat sijoitettiin paikoilleen. Asiakirjain yleistä kunnostamista suoritettiin varsin laajassa mitassa, samoin välttämätöntä uudelleen kansiointia.

Seuraavien virastojen, laitosten ja viranomaisten arkistot tai asiakirjat järjestettiin kokonaan tai osittain: kaupungin asemakaavatoimikunta; rakennuskonttorin

9. Kaupunginarkisto

geodeettinen osasto; kaupungin asemakaavaosasto ja kaupungininsinööri; viljelys-toimikunta; Haagan, Kulosaaren, Lauttasaaren, Malmin, Mellunkylän, Munkkiniemen, Oulunkylän, Pakilan, Pitäjänmäen ja Helsingin huoneenvuokralautakunnat; Haagan kauppalan, Kulosaaren huvilakaupungin ja Huopalahden-Lauttasaaren kansanhuoltolautakunta; Lauttasaaren ja Kulosaaren ostokorttikansliat; kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajat; Lapinlahden kansakoulu; Sibelius-seura sekä C. R. Ehrströmin arkisto. Huopalahden, Lauttasaaren, Munkkiniemen, Kulosaaren, Haagan ja Oulunkylän kuntien v:n 1943—1945 tilitositteiden seulontaa sekä em. arkistojen asiakirjain uudelleenjärjestelyä jatkettiin. Maistraatin pöytäkirjoihin v:lta 1737 laadittiin hakemisto, samoin kaupunginarkiston lähetettyihin kirjeisiin. Kaupungin viranomaisille ja yksityisille annettiin tutkimuksiin perustuvia selvityksiä ja tiedonantoja.

Käsikirjasto. Painotuotteita lahjoittivat kertomusvuoden aikana: Helsingin hiippakunta; Helsingin toinen lyseo; Kampin rotaryklubi; Rigsarkivet (Kööpenhamina); Suomen Tiedeakatemia; Stockholms stadskollegiums handbokscommitté (Tukholma); Stockholms stadsarkiv (Tukholma); Tampereen kaupunki; valtionarkisto; Werner Söderström Oy.; arkk. Berndt Aminoff; fil.tri Sylvi Möller; prof. Ragnar Rosén; fil.tri J. Stårck (Göteborg) ja fil.lis. Olli Vehviläinen.

Kirjeenvaihto ja arkiston käyttö. Saapuneita kirjeitä merkittiin diaariin 204 (ed. v. 208). lähetettyjä kirjeitä 90 (96). Jäljennöksiä, todistuksia ja kirjallisia selvityksiä annettiin 43 (65). Virastoille ja yksityisille suullisesti tai puhelimitse annetuista monista selvityksistä ja tiedoista ei pidetty luetteloa. Tutkijain käyntejä merkittiin Runeberginkadun 10:ssä ja Mäkelänkadun 107:ssä yhteensä 325 (309), Jääkärikadun 8:ssa 254 (209) ja Väinämöisenkadun 27:ssä 10 (161). Virastoille annettiin lainaksi yhteensä 161 (167) asiakirjajaksikköä.

Jääkärikadun arkistovarikossa sijaitsevasta sairaalain keskusarkistosta lainattiin lisäksi sairaaloihin 4 236 (3 128) asiakirjaa.

Tulot ja menot. Kaupunginarkiston tulot, jotka käsittivät annetuista todistuksista ym. perittävät lunastusmaksut, olivat yhteensä 28.50 (54.70) mk. Menot, tilityserät mukaan luettuina, nousivat 226 780.92 (198 098.71) mk:aan